

Jalkamatkat nykypäivään

Ohjalaisilla oli sunnuntaina eturivin paikat Kalevalan päivän viettoon – johtavathan kansalliseepoksen kokoajan Elias Lönnrotin jalanjäljet Sammattiin. Sammattissa sijaitsevat niin Lönnrotin syntymä- ja lapsuuskoti Paikkarin torppa kuin Lammintalo, joka oli Elias Lönnrotin vanhuudenkoti. Elias Lönnrot on myös haudattu Sammattiin.

Museot henkivät Lönnrotin aikaa. Kesäaikaan ne ovat avoinna yleisölle, joka pääsee tutkimaan Lönnrotille kuulunutta esineistöä.

Lönnrotin elämä oli kuitenkin paljon muuta kuin hiljainen ja idyllinen torpan pihapiiri antaa ymmärtää. Halki 1800-luvun kulkevassa elämänkerrassa on käännteitä, seikkailua, rakkautta, kuolemaa ja pelastautumista niin taudeilta kuin haaksirikolta. Polku yhtyy usein Sammattiin.

Ensimmäiselle runonkeruuretkelleen nuori Lönnrot lähtee Sammattista keväällä 1828. Kalevalan ja Kantelettaren kokoamisessa luulisi olevan riittävästi puuhaa yhdelle miehelle, mutta retkiensä ohessa Lönnrot perustaa perheen, hän on lääkäri, suomen kielen uudistaja ja kirjallisuuden professori, kasvitieteen uranuurtaja ja virsirunoilijakin. Pitkää cv:tä voi nykyajan ihminen vain hämmästellä.

Lönnrot on henkilönä niin kiinnostava, että hänen kauttaan on kansanperinnettä ja 1800-luvun elämää helppo tehdä kiinnostavaksi lasten ja koululaisten keskuudessa. Tarvitaan kuitenkin muutakin kuin Paikkarin torpan kehto tai räätäli-isän työpöytä. Nykynuori elää sähköisessä maailmassa, joten kuka veisi Lönnrotin videopelien ja sovellusten maailmaan?

Lönnrotin uskomattomat kävellen tehdyt keruumatkat – ”jalkamatkat” – kiinnostavat nykyajankin ihmistä. Niissä on jotain sellaista extreme-urheilun kaltaista omien ja ulkoisten voimien kohtaamista, josta moni pitää. Tähän on tarttunut joukko suomalaisia yhteisöjä ja järjestöjä, jotka järjestävät kesällä noin tuhat kilometriä pitkän Kalevala-viestikävelyn. Lähtö on Sammattissa Paikkarin torpalla 5.6. ja määränpää siintää Lönnrotin reittiä kulkién Vienan Karjalassa kahden kuukauden kuluttua. Järjestäjien haaveissa on luoda pysyvämpi Kalevalateemainen vaellusreitti.